

ศิลปวัฒนธรรม
ARTS & CULTURE
ฉบับพิเศษ

ศิลปะ กรุงธนบุรี

รศ. ดร. ประภัสสร ชูวิเชียร

709.593

ป338ค

2562

สแกนด้วย CamScanner

สารบัญ

ศิลปะกรุงธนบุรี

คำนำ (๘)

บทนำ ราชธานีและศิลปกรรมที่ถูกกลืน ๒

ข้อมูลเอกสารกับแนวทางการศึกษาศิลปะสมัยธนบุรี ๗

ศิลปะสมัยธนบุรีในงานค้นคว้าที่ผ่านมา ๑๔

กายภาพกรุงธนบุรี แหล่งศิลปกรรมและร่องรอย
ทางวัฒนธรรม ๒๐

ชุมชนเมืองสู่กรุงธนบุรี สร้างแปลงจาก
“หมู่บ้าน” ให้เป็น “ราชธานี” ๒๒

กรุงธนบุรี เมืองแห่งความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ๓๕

ศิลปะแห่งกรุงธนบุรี เศษเสี้ยวศิลปกรรม
จากอดีตอันรางเลือน ๕๔

พระราชวังกรุงธนบุรี (พระราชวังเดิม) ๕๖

วัดท้ายตลาด (วัดโมลีโลกยาราม) ๖๘

วัดมะกอกหรือวัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม)	๗๓
วัดเจ้าสัวง (วัดหงส์รัตนาราม)	๗๘
วัดบางหว้าใหญ่ (วัดระฆังโฆสิตาราม)	๘๒
วัดบางยี่เรือใต้ (วัดอินทาราม)	๑๐๘
วัดบางยี่เรือเหนือ (วัดราชคฤห์)	๑๒๐
วัดเจ้าอาาม	๑๒๕
กลุ่มโบสถ์มาจากวัดที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับว่า	
สร้างหรือปฏิสังขรณ์สมัยธนบุรี	๑๒๙
สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงธนบุรี	๑๓๘
ตู้พระธรรมลายทองสมัยธนบุรี	๑๕๕

บทสรุปและแง่มุมที่ได้จากการสืบค้นศิลปะ กรุงธนบุรี

สืบทอดงานสมัยอยุธยา ซ่อมแซมวัดเดิม	
ไม่มีพระอารามหลวงสร้างใหม่	๑๗๕
ไม่มีพระมหาปราสาทสัญลักษณ์ราชธานี	๑๗๘
พระมหาธาตุเจดีย์แห่งกรุงธนบุรี	
ที่วัดบางหว้าใหญ่ (วัดระฆังโฆสิตาราม)	
และวัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม)	๑๘๐
ไม่พบหลักฐานศิลปกรรมเป็นแบบอย่างชัดเจน	
เพราะเป็นพื้นที่ราชธานีทั้งสมัยธนบุรี	
และรัตนโกสินทร์	๑๘๒

ฟื้นฟูพระพุทธศาสนาจากศิลปกรรม	
และความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม	
ของกรุงธนบุรี	๑๘๓
ประวัติศาสตร์กรุงธนบุรีที่ยังมีชีวิต	
ในงานศิลปกรรม	๑๘๕
 บรรณานุกรม	 ๑๙๑

ศิลปะกรุงธนบุรี คือ รูปแบบศิลปะ
ในช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ที่เรียก
ว่า “กรุงธนบุรี” ซึ่งถูกมองข้ามแค่
เพราะราชธานีแห่งนี้มีอายุขัยเพียง
๑๕ ปี ท่ามกลางภาวะยุ่งยากหลัง
กรุงศรีอยุธยาล่มสลาย

แต่ทว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะไม่ควรที่จะ
มองข้ามรูปแบบศิลปะในสมัยใดสมัยหนึ่งไป
เพราะจะทำให้มองไม่เห็นพัฒนาการของรูปแบบ
ศิลปะนั้นๆ นี่จึงเป็นที่มาของหนังสือ *ศิลปะกรุง
ธนบุรี*

รศ.ดร. ประภัสสร ชูวิเชียร ได้พยายามศึกษาศิลปะ
กรุงธนบุรี โดยการสังเกต ตรวจสอบ และดูร่องรอย
ความเหมือน/ความต่างของศิลปกรรมที่อยู่ในพื้นที่
เมืองกรุงธนบุรีเพื่อนิยามเอกลักษณ์เฉพาะของ
รูปแบบศิลปะกรุงธนบุรี อันเป็นสะพานเชื่อมศาสตร์
และศิลป์จากสมัยอยุธยาลงมาสู่รัตนโกสินทร์

ประวัติศาสตร์ศิลปะ

ISBN 978-974-02-1675-9

9 789740 216759

ราคา ๒๙๕ บาท

www.matichonbook.com

สแกนด้วย CamScanner